

Joan Navarro, de poeta a narrador

“El sistema ho fagocita tot”

Joan Navarro (Oliva, 1951) ha estat un dels poetes més significatius de la Generació dels 70. Darrerament ha publicat la seva primera incursió en la narrativa, *Drumcondra*. En aquesta entrevista ens parla de prosa, poesia i política.

Una nit màgica d'octubre de 1973, *Grills esmolten ganivets a trenc de por* guanyava un premi literari. Era el primer premi Vicent Andrés Estellés de poesia, dins la Nit dels Octubre. Amb el temps, Navarro s'ha consagrat com un dels poetes més influents de la seva generació.

—*¿Què duu un poeta a escriure prosa?*

—Els poemes de la meua darrera producció són proses poètiques. Potser això demanava el pas a un altre tipus d'expressió poètica. Cada obra que he escrit ha tingut un motiu psicològic. És a dir, jo escric per necessitat. Per exemple, quan vaig escriure *Bardissa de foc*, intentava conjurar la por a la mort física. En *Drumcondra* he volgut fer un homenatge a dues ciutats, Dublín i Berlín, i als seus habitants. Perquè realment estimm les ciutat per la gent que hi hem conegut. Així, doncs, mirem la ciutat també a través dels seus ulls. Escriure *Drumcondra* ha estat una manera de conservar unes vivències amb una gent i unes ciutats que m'han colpit. I tot això no es podia expressar en un llibre de poemes.

—*La presentació d'aquesta gent, tret dels personatges que surten de l'Ulisses de Joyce i d'El cel sobre Berlín de Wenders, és molt real.*

—Sí, he volgut, d'alguna manera, marcar unes diferències entre els personatges que tenen un referent i els que he pres d'altres autors. Però les biografies d'aquells personatges reals són, en la major part, inventades. Quant als altres, la veritat és que Dublín és una ciutat joyceana. Quan entres en un *pub*, per exemple, sempre et trobes algú que et recorda un personatge de l'*Ulisses* o de *Dublín*. Són tan xerraires —i alhora tan excessivament amables— com els de Joyce. En *Drumcondra* he volgut ironitzar sobre aquest tarannà. Si a Dublín

m'he trobat amb personatges de Joyce, a Berlín he topat amb Bruno Ganz/Damiel, amb Peter Falk... Berlín és una ciutat en blanc i negre.

—*¿Realment els dublinesos beuen tanta cervesa com el narrador?*

—No, ells en beuen més. A Irlanda els *pubs* són tan importants com les esglésies, les escoles o els llocs de treball.

—*Sembla que hi hagi un cert paral·lelisme entre la nostra situació i la de Dublín i Berlín.*

—Evidentment, Berlín era, és, una ciutat trencada i Dublín, com Berlín, també representa una nació dividida, com la nostra. No ho he fet conscientment, però és clar que no és innocent que jo tracto el problema de l'Ulster. I quan l'analitzo, ho faig com a ciutadà dels Països Catalans.

—*Tanmateix, el mur de Berlín ha caigut.*

—Sí, però el mur psicològic encara es manté. Fins i tot han inventat una paraula per denominar els alemanys de l'est. És a dir, n'hi ha de primera i de segona. Els ex-orientals han passat a fer el paper que abans els tocava als turcs. Ocupen els llocs de treball més durs i més mal pagats.

—*La novel·la està farcida de citacions: escriptors, cançons...*

—En *Drumcondra* hi ha un viatge físic i un altre interior. No hi ha un Dublín i un Berlín. N'hi ha tants com ulls els contemplen. El fet de mirar no és passiu. Som constructors de les nostres percepcions. Quan visc aquestes ciutats, ho faig també mitjançant texts de Michaux, Feltinghetti, Yeats, Handke... cançons pop, missatges publicitaris, etc. Tanmateix, no he volgut enganyar ningú i, encara que, el text, el faig meu, quan cito algú, utilitzo la cursiva. I els carrers, uns carrers que no són anònims perquè hi fan un paper tan important com el de les persones... No és el mateix dir "camina-

“Les ajudes a la creació esdevenen l'obra de

va per un carrer”, que “caminava per Drumcondra Road o Wilsnackerstraße” com tampoc no és el mateix parlar d'una dona que de l'Ann McGuirk o del Frank Rutberg.

—Parlem un poc de la teva professió. La filosofia, alguns filòsofs, també són presents en Drumcondra.

—La meua relació amb la filosofia ha esdevingut un desencís a causa de l'ensenyament. No segueixo els darrers corrents filosòfics. La filosofia postmoderna és una estafa. Jo em vaig quedar amb alguns filòsofs que havia estudiat en la facultat, sobretot per la seva relació amb el llenguatge: Wittgenstein, Nietzsche, María Zambrano...

—Tornem cap endarrere. ¿Què va

aquell primer premi. Bonet no va voler perquè el virus perfeccionista ja l'havia afectat. Salvador va quedar finalista i jo vaig guanyar, però hauria pogut estar a l'inrevés. Havíem fet un pacte: el que guanyés el premi regalaria a l'altre el Pompeu Fabra.

—¿I com veus la poesia actual?

—Si t'he de ser sincer, no m'emociona. Personalment no he volgut ser mestre de ningú, però sóc conscient que la meua poesia ha fet molt de mal. Alguns textos d'autors actuals són tan navarrians que

Cultura de la Generalitat valenciana. ¿Com s'entén que el govern valencià subvencioni obres en català i alhora faci una política lingüística tan deficient?

—És política i quan entren en joc política i cultura les coses no solen anar bé. Les ajudes a la creació esdevenen l'obra de caritat del trimestre, o del mil.lenni. Ells no tenen gaire voluntat de traure'n profit. És estúpid donar beques i que després la mateixa institució no es faci ressò de la seva inversió. D'altra banda hi ha una absència d'una política lingüística real. Els polítics es dediquen a editar adhesius, fan grans declaracions en l'aniversari d'alguna llei... però després som nosaltres el que hem de defensar la pràctica quotidiana del català. Els polítics no es creuen allò de "visquem en valencià". Són els primers que viuen exclusivament en espanyol.

—¿I la TVV?

—El cas de Canal 9 és alarmant i vergonyós. Amb diners públics no es pot fer una altra televisió en espanyol, quan ja n'hi ha tantes, i més si pensem que la Llei de Creació, en certa forma, els obligava a fer una televisió en valencià.

—¿Què s'ha fet de l'intel.lectual políticament compromès?

—El sistema ho fagocita tot. Un exemple: des del moment que pots comprar-te la vestimenta de punk en el Corte Inglés, ja no serveix com a moviment juvenil. Des del moment que l'intel.lectual es lliga al sistema, que viu perquè el sistema li paga, aquest intel.lectual perd el paper que tenia. Als Països Catalans, i en general arreu del món, queden pocs intel.lectuals que influeixin en la població perquè quasi tots tenen lligams amb l'administració.

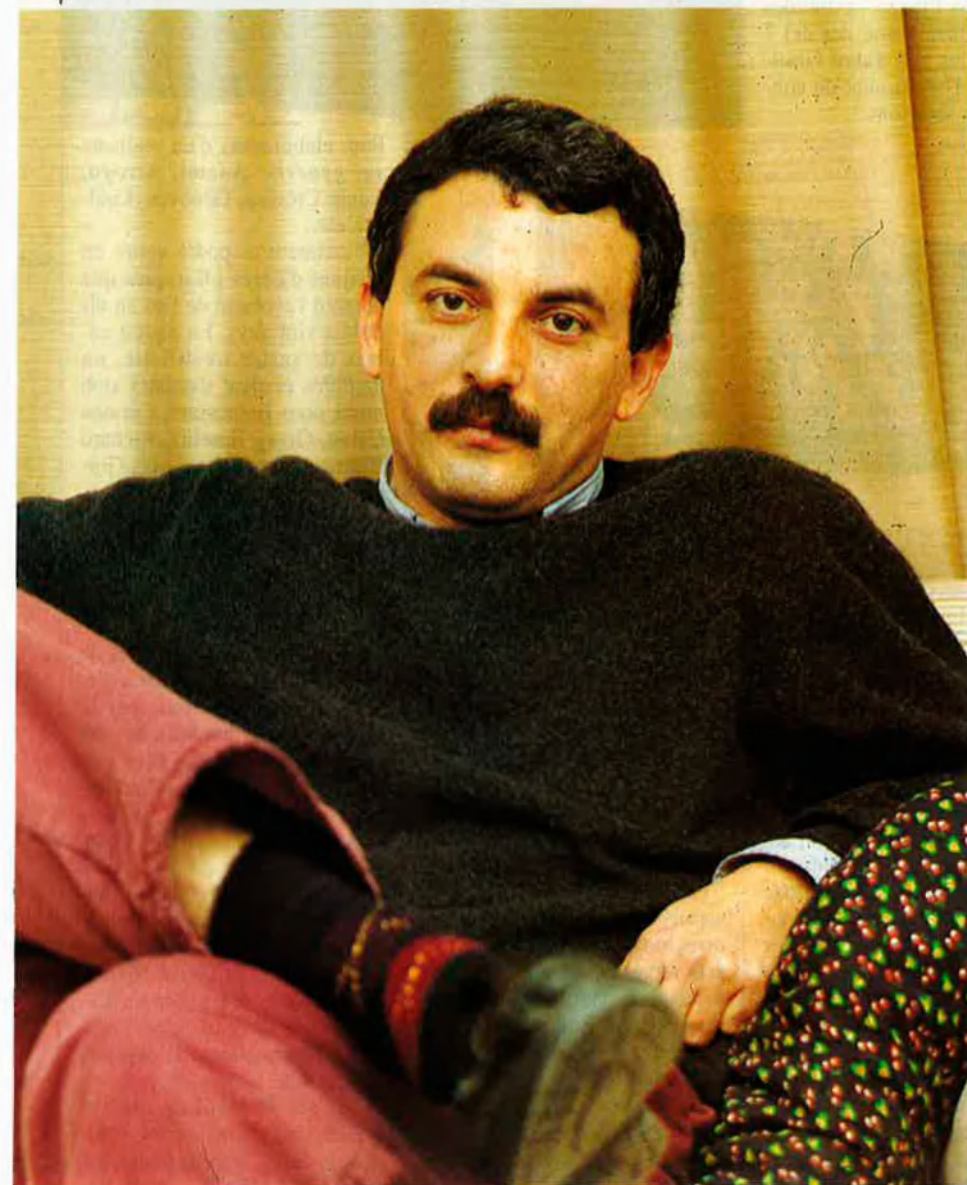
—¿Què portes ara entre mans, poesia o novel.la?

—De moment estic en la crisi del postpart. No tinc plans perquè si ara em posés a escriure, em surtiria un altre Drumcondra. Però del que no em veig capaç és d'escriure una novel.la tradicional.

—¿Ha abandonat la traducció?

—No. Després de traduir, amb Octavi Monsonís, *Ossos de sípia* de Montale, m'he capficat en l'alemany. M'agradaria traduir un llibre de Peter Bichel, *Eigentlich mochte Frau Blum den Milchmann Kennenlernen* ("Ben mirat, el que la senyora Blum voldria és conèixer el lleter"). Potser començaré aquest estiu a treballar-lo amb l'ajuda de H. Rutberg, perquè encara no en tinc prou nivell per fer-ho tot sol.

Daniel P. Grau

caritat del trimestre, o del mil.lenni".

RAFA GIL

significar per a tu el premi Vicent Andrés Estellés?

—És la història del trio de la benzina, que deia Joan Fuster: Jàfer, Bonet i Navarro. Salvador i jo vam decidir jugar en

esdevenen horribles. S'han quedat amb la carcassa.

—Tornem a la novel.la. Drumcondra va merèixer una ajuda a la creació literària per part de la Conselleria de